

Rozpočtový výhled na rok 2022 a 2023 (obecný komentář)

Při zpracování rozpočtového výhledu v dikci zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a zákona č. 24/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti, jsme byli na začátku roku 2021 postaveni před nelehký úkol predikovat výnosy a náklady rozpočtu ÚEB na roky 2022 a 2023. Tentokrát je to úkol zvláště obtížný, protože v predikci rozpočtů bude třeba odhadnout dopady pandemie covidu-19 (průběh, rozsah, dobu trvání a ekonomické důsledky pro stát, což jsou faktory, které se nutně musí projevit i v našem rozpočtu).

Byl v podstatě možný dvojí přístup. V první variantě zahrnout do výnosové části jen skutečně již smluvně potvrzené finanční prostředky (běžící projekty a smlouvy), provést solidně podložený kvalifikovaný odhad v oblasti dotace zřizovatele (číselné údaje plánu), zisku z licencí, smluvního výzkumu a vydávání časopisů. A na základě takto stanovených výnosů upravit náklady. Tato metoda by znamenala, že by výsledný rozpočtový výhled výrazně neodpovídal budoucí realitě: nepočítal by se ziskem dalších, v tuto chvíli neznámých finančních prostředků z grantových soutěží, které jsou či teprve budou vypsány.

Proto byla pro přípravu rozpočtového výhledu použita metoda druhá, kdy aproximujeme úspěch v budoucích grantových soutěžích podle úspěšnosti dosahované v letech minulých, přihlížíme k plánům poskytovatelů vyhlásit a vyhodnotit veřejné soutěže o prostředky na výzkum a vývoj (zejména z evropských fondů) a naší možné účasti a úspěšnosti v nich, predikujeme objem prodeje jabloní na několika kontinentech na základě námi udělených licencí, zohledňujeme končící projekty a s tím spojené finanční výpadky. Jsme přesvědčeni, že tato metoda podává výrazně bližší odhad našeho rozpočtu na další dva roky, jakkoli z předcházející věty je více než zřejmé, že se pohybujeme v oblasti značné plánovací nejistoty.

K rozpočtovému výhledu na roky 2022 a 2023 je přiložen následující specifický komentář, který pro jednotlivé hlavní účetní položky osvětluje východiska a specifikuje premisy užití při konstrukci rozpočtu.

Náklady jsou v případě rozpočtu ÚEB vždy odvozeny od výnosů tak, aby navrhovaný rozpočet byl koncipován jako vyrovnaný. Tak tomu bude i v letech 2022 a 2023.

Rozpočtový výhled na rok 2022 je v tuto chvíli ještě relativně příznivý. Dotace od zřizovatele aktuálně představuje přibližně 40 % našeho rozpočtu a na rok 2022 předpokládáme její stagnaci v absolutních číslech. Výše dotace, která přichází od zřizovatele, by totiž měla být podle

střednědobého plánu zhruba na úrovni roku 2021. Stagnace dotace v situaci, kdy meziroční inflace se v posledních letech pohybuje nad stanoveným 2% inflačním cílem ČNB, a kdy se průběžně navyšují náklady (v některých položkách dramaticky: publikační náklady, software Microsoft), fakticky znamená propad rozpočtu (citelně se sníží kupní síla). Většina výnosů je pak odvislá od úspěchu v grantových soutěžích. V roce 2022 se budou chýlit k závěru oba projekty center, což je spojeno s plánovaným poklesem provozního rozpočtu těchto projektů v materiálové části, čerpání v oblasti osobních prostředků zůstává nezměněno.

V oblasti výnosů (projekty od různých poskytovatelů) opět počítáme s lehkým poklesem prostředků. Na tomto poklesu se bude podílet předpokládaná snížená úspěšnost návrhů při stagnujícím rozpočtu agentury GAČR a dílčí změna strategie udělování grantů GAČR. Závažným problémem bude (pokud k němu dojde) i omezení či zastavení vypisovaných soutěží na nové projekty u poskytovatele MŠMT (COST, Kontakt, a další - jako tomu bylo v roce 2021) z důvodu covidové pandemie a rozpočtových škrťů.

V roce 2022 na základě běžících a nově uzavřených smluv opět předpokládáme stagnaci či mírný nárůst výnosů z prodeje licencí na odrůdy vyšlechtěných jabloní. Tento odhad je do jisté míry problematický, protože výše plnění partnerů ve světě jsou odvislé od počtu prodaných stromků, resp. i úrodě jablek (u některých typů smluv). Zde lze predikovat plány pěstitelů i zájem koncových spotřebitelů, nicméně extrémní výkyvy počasí v zemích hlavních partnerů (USA, Itálie, Švýcarsko, Německo) mohou znamenat citelný propad výnosů (jako se tomu stalo v roce 2015 v důsledku extrémního sucha v USA). Velkou neznámou je kromě klimatických změn i dopad pandemie na tento sektor.

V roce 2022 předpokládáme, že se již pevně stabilizuje finanční bilance vydávaných časopisů, rozkolísaná nucenou odlukou od vydavatelství Springer a přechodem na open access režim. Finanční bilance obou časopisů v tomto roce by již měla skončit v černých číslech a nadále by oba časopisy měly fungovat s malým, leč stabilním ziskem. Pokud se bude časopisům finančně dařit, v první fázi (rok 2022) ještě předpokládáme nějaké investice do chodu redakcí, teprve v dalších letech by případný zisk měl být využíván ve prospěch ústavu.

Na rok 2022 předpokládáme, že na základě již uzavřených smluv výnosy ze smluvního výzkumu zůstanou přibližně na stávající úrovni.

V roce 2022 neočekáváme žádná větší mimořádná vydání.

Navzdory mnoha obtížně odhadnutelným položkám výnosů je rozpočtový výhled na rok 2022, alespoň v perspektivě roku 2021, stále ještě relativně příznivý. V predikci počítáme s tím, že součástí dotace od zřizovatele bude i částka 33,2 mil. Kč, vyplacená v plné výši na základě nařízení vlády č. 1067/2015 Sb. (financování center VaVPI po období udržitelnosti). Rozpočet bude sice zřejmě o něco nižší než v roce 2021 (předpokládáme kolem 330 mil. Kč), ale stále zabezpečí plný chod ústavu i poskytne dostatek prostředků pro vlastní výzkum. Z pohledu ledna 2021 se však jeví, že rok 2022 bude poslední z několika let relativně solidního a zajištěného rozpočtu.

V roce 2023 nás podle aktuálních informací bude čekat zásadní propad rozpočtu. V polovině roku 2023 bude končit i druhý z projektů center (první končí již na konci roku 2022), která přinášejí velmi významný díl financí do rozpočtu, a v tuto chvíli se nerýsuje nějaký jiný zdroj, nahrazující tento citelný výpadek. V důsledku ukončení těchto dvou projektů se rozpočet sníží o několik desítek miliónů korun. Rok 2023 je také prvním rokem po období financování center VaVPI, která byla do roku 2022 řešena zvýšenou dotací na základě nařízení vlády č. 1067/2015 Sb. Nebude-li po roce 2022 další financování center ošetřeno jinak, pro ÚEB to bude znamenat výrazný propad dotace od zřizovatele (přibližně o 29%). Vedle končících projektů center bude zřejmě pokračovat stagnace či propad v získávání projektů GAČR a MŠMT. Předpokládáme, že výnosy činnosti stanice šlechtění jabloní a výnosy redakcí budou zhruba na úrovni roku 2021. Naprosto nejasná je predikce ekonomického stavu země po kovidové pandemii, což se nutně projeví v dílčích rozpočtech Akademie věd i hlavních poskytovatelů.

Výrazný propad rozpočtu (kvalifikovaným odhadem až o třetinu) bude samozřejmě znamenat značné omezení činnosti spojené s redukcí počtu zaměstnanců.

RNDr. Martin Vágner, CSc.

ředitel ÚEB